

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1 szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdetés,
menny, nyiltér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden belátás
után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Jókai Mór.

A francia esprit-nek köszönhetjük ezt a szellemes axiomát: „Mond meg hogy mit eszel és én megmondom, hogy ki vagy!“ Ennek a szellemes mondásnak analogiájaképpen mi is azt írhatjuk cikkünk fölé mottónak: „Mondd meg, hogy ünnepelsz, és én megmondom, hogy mennyit érsz.“

Ebben az országban talán még sohasem kínálkozott olyan fényes alkalom bizonyítani, hogy a nemzet miképpen ünnepelheti nagyságát, miképpen örvendhet azon, hogy az ország géniusza egyik fenkölt gyermekében, számára is mennyi dicsőséget szerzett, mint most, a mikor arról van szó, hogy mindannyiunk fényességét, irodalmunk egyik legkimagaslóbb alakját: *Jókai Mór*t jubiláljuk.

Első alkalom ez arra, hogy a nemzet bebizonyítsa, egy élő költőjével szemben, az elismerés és hódolat lelkében gyökeredző tudatát, és ez egyszer ne akkor nyujtsa a babért, a mikor az, a kinek fejére akarja tűzni, már nem sütkérezhet a nemzeti elismerés meleg éltető fényében, hanem a mikor még maga is a régi törhetetlen erőben, az ifjuság minden varázsával épp úgy, mint ötven évvel ezelőtt újból és újból leróhatja köszönését a hálaért.

Az a lángész a kit ünneplünk, a kinek hálaikat lerójuk, a kinek hódolatunkat bemutatjuk, a kinek hosszú életet könyörgünk az Istentől: *Jókai Mór* még közöttünk él, még részese a mi örömeinknek és nekünk megadatott, hogy mint hálás kortársai elébe álljunk, a mikor szakadatlan írói munkálkodásának ötven éves jubileumát megünnepeli, mondván: Nagy kincsessel ajándékoztál meg bennünket, és mi nem vagyunk érte háládatlanok. Egy egész könyvtárt írtál a számunkra, nevedet tiszteli és nagyrabecsüli az egész világ és az a glória, a mely homlokodon ékeskedik, mi reánk is juttat néhány sugarat és a te diadalod a mi diadalunkat jelenti.

TÁRCZA.

A fecske-fészek.

Armand Barthez beszélje.

(Vége.)

E hős elhatározással ágyamra döttem, bár csak azért, hogy az éj hátralevő részét ide s tova hánykódva töltssem. Ah! ez egyszerű hiába böngésztem szép szavak után, legszebb gondolataim hűtlenebb lettek hozzám.

Mindazáltal alig kelt fel a nap, előszedve legdíszesebb papiromat — szivszorongatva készítém el szerelmes levelemet s aztán a templom felé lépkedtem . . . Helén székének könyöklője alá 2 ostayával tűztem le a papirlapot.

Alig fejezém be ténykedésemet, a lelkész haladott át a templomon, — észrevett s . . . felém tartott . . . Sötét pír borította el egyszerre arcomat, azt hívém, mindent felfedezett!

— Több napja látom itt kegyedet — szólított meg szívélyes hangon. Igazán örvendek uram! hisz a hitelenség eme századában az igaz keresztény oly ritka.

— Főtisztelendő ur — válaszolám, de zavarom miatt egy szót sem bírtam tovább kiejteni.

— Kegyed Sz. Ouanban lakik, tudom . . . értesítettem magam kegyed felől, ismerem nevét is! Bocsáson meg szerénytelenségemért, de lássa — egy fiatal ember, ki misére eljár! . . . ez manapság nagyon meglepő.

— Mindazáltal — dadogám, nyelvem azonban ismét megtagadta szolgálatát.

A plébános folytatá:

— A plébánia a templom oldalán van, — jöjjön, látogasson meg bármikor; elvezetem önt kis kertembe, hátha kedves virágaira találhatna ott?

— Ó én oly igen szeretem a szép virágokat, — s ez volt minden, mit hirtelenben elhebegtem.

Szerencsére a lelkész elhagyott. — Szíves akaratától megindítva, heves lelkiismeret-furdalást érzék s már-már visszavevém levelemet, midőn éjjeli erős elhatározásom öltött eszembe — s ez végleg megkeményíté szívemet!

E pillanattól számlálám a perezeket, . . . szívem

Nos hát mutassuk meg, hogy a mikor egy igazán nagy költőnek jubileumát történelmi nevezetességű ünnepé akarjuk tenni, akkor nem elégszünk meg azzal a külső fényvel, azzal a tartalmatlan lelkesedéssel, a mely eddigi jubileumainkat és eddigi ünnepeinket karakterizálja. Mutassuk meg, hogy az egyszer immár örömmel, elismerésünkkel, tiszteletünkkel és hálaikat cselekedetekkel is kifejezzük, és nem csak szavakkal.

Itt az alkalom, és Magyarország, a melyet a külföld még mindig szeret a kelethez számítani, szakíthat régi tradícióival, és örömeinek az erkölcsi alapot meg tudja adni. Arról van szó, hogy mi *Jókai Mór*nak jubileuma napján a nemzet honoráriumaképpen, százezer forintot nyujtunk át. Gondoljuk csak meg, hogy mi ez az összeg és mi volna ennek százszorosa is ahhoz az ajándékhoz képest, a mit mi kaptunk *Jókai Mór*tól? Megfizetheti-e egy nemzet nagy férfainak csak megközelíthetőleg is azt a kincset, a melylyel ő lett gazdagabb. Azok a boldog órák, a melyek bearanyozták ifjuságunkat, a mikor *Jókai Mór* egy-egy könyvének olvasásába mélyedtünk el, az a sok szellemi kincs, a melyet az ő költészetének forrásából vittünk magunkkal az életbe, és mindazok az édes remiszczenciák, a melyek lelkünkben a *Jókai*-névvel vannak összeforrvva, megválthatók-e arannyal, megjutalmazhatók-e arannyal, megjutalmazhatók-e pénzzel, meghálálhatók-e szóval?

Tiszteletre méltó önzés az, hogy *Jókai Mór*t, a ki öt évtizeden keresztül nekünk dolgozott; és a mi gyönyörűségünkre fáradozva öszült meg, még évek hosszú során át a miénknek akarjuk tudni. Gondtalan aggkört óhajtunk szerezni annak a kinek poézise még mindig kiapadhatatlan, szellemé még mindig alkot, hogy menten anyagi gondoktól az élet lehangoló prózájától, ezentul is megnyilatkozzék számunkra az ő géniusza.

Százezer forintot adunk mi neki, és mi meg kapjuk érte az ő összes műveit: egész könyvtárát

oly hangosan dobogott, mintha egyetlen kockára tettem volna életemet. — Midőn Helén megérkezék egy oszlop mögé vontam magam, vágva s egyuttal reszketve, hogy levelemet észreveszi. Nem látta meg. . . . Se baj — gondolám, — este bizonyára megtalálja, csak hogy újra csalódtam. Helénnek sem kezei, sem szemei — este csakugy mint a mise alatt, — nem tévedtek padja alá!

A helyzet világossá vált. — Hátha levelem más illetéktelen kezekbe kerül? . . . Mindent merészek — s összeszedve bátorságomat, az isten-tiszteletéről hazainduló Helént követni határozám!

Majdnem éj szállt már a csendes falura alá, azonkívül a Landy-ut kissé lakatlan s többnyire elhagyott . . . ez fölbátorított! Meggyorsítva lépteimet — könnyen utólértem őt s remegve szólítottam.

Kisasszony!

Pár pillanatig tétovázva, feleljen-e vagy nem a hivatali megszólításra, végre megfordult s látva engem, talán-talán fölsímt és pirulva megállt.

— Mit kíván ön uram? kérdezte.

E pillanatban — midőn alig 2 lépésnyi távolban, egyszerre szóval s szemével kérdezve rám tekint, szilárd elhatározásomra ugyancsak nagy szükségem volt. Fejem szédült . . . csaknem elfutottam előle.

— Kisasszony — mondtam reszketve, mint a nyárfa levél — kegyed számára a templomban levél van . . . székének támlánya alá van téve, vegye el . . .

Utolsó szavamat alig ejtém ki, már is futva menekültem. — Ah! valjón elveszi-e, átfogja-e olvasni? s mi fog ugyan mindebből kifejlenni?

Az ajtatosságot — ép úgy mint a munkát — falun korán szokták megkezdeni. — Hétkor a kis harang misére hívja a buzgó híveket; másnap csak nyolczkor merészeltem a templomba menni. — Kíváncsi pillanatot veték Helén széké fölé s — majd fölkiálték örömmel, levelem nem volt rendes helyén többé! — — Ujjongva — mint a gyermek — futottam ki a templomból — A sudar fák tömött koronáit a nap enyelgve ölelé körül arany sugarival, a lombdus ágak közt megszámlálhatlan madár csicsereggett; e hangverseny eszembe juttatta ismerős fecském, fölpillanték a templom homlokzatra: a

az ő páratlan szépségü és minden időkre szóló munkáinak. Az a nemzeti díszkiadás, a melyet a jubileum alkalmával sajtó alá rendeznek, fogja az irodalomtörténetben megörökíteni a nemzet örömnapját, és ugyszólván módjában van mindenkinék megváltani a maga helyét a jubileumban való részvételre a kiadás egy példányával. *Módjában van mindenkinék hozzájárulni a jubilaris munka létrejöttéhez, és a tiszteletdíjhoz, melyet mint a nemzet honorariumát nyujtunk majd át a koszorus költőnek.* — Szomorú volna már az is, hogy ha kételkednénk e vállalkozás keresztülvitelében, szomorú és lesújtó volna már az a tudat is, hogy nem találkoznék Magyarországon ezer ember, a ki e díszkiadás megrendelésével konkrét hozzájárul az ünnep sikeréhez. Megsérti az ennek a nemzetnek lelkesedő képességét és erkölcsi értékét, a ki csak feltételezi is, hogy ilyen alkalomkor a társadalom nem lesz áldozatkész és vajjon találkozik-e olyan küldöttség, a mely majdan pirulás nélkül járulhatna az ünnepelt költő színe elé, ha a részvétel most is csak szép szavakban, hangzatos frázisokban nyilatkoznék meg?

Azért tehát újra és újra felhívjuk közönségünk figyelmét a nemzeti ügyre, és felszólítjuk városunkat és társadalmunk vagyinosabb osztályát a mozgalom legerélyesebb felkarolására, mert a mulasztás és a közöny szegényt hoz minden magyar ember fejére, de különösen sújtja azokat, a kik hazafias lelkesedésüket minden alkalomkor gyönyörűen kizirkalmazott tósztokban hangoztatják, de a mikor cselekedetre kerül a sor, nincsenek az elsők között, és arányában képességükhöz, vagyoni viszonyaikhoz nem sietnek beszédeikben ígéretképpen hangzó áldozatkészességüket a kellő formában beváltani.

Ne elégedjék meg egy város sem azzal, hogy jubilaris küldöttséget alakít s a díszkiadás egy példányát megrendeli, hanem vegye fontolóra, hogy azok a költségek, a melyekbe esetleg az

fészek készen állt, benn a keskeny nyíláson át egy fekete esillámló fejecske mozgott ide s tova. Ah! gondolám — feljö-e számunkra is a nap, melyen a mi fészünk készen fog állni?

A plébánia kapuján esöngöttem. Öreg szolgáló nyitá meg az ajtót, melyen át a kertben jericho lomb-ölelte lugasban — a plébánost láttam meg, ülni. A mint fölismert, betéve breviáriumát s kezét nyujtott elem . . . e nap bohó ötletekkel telve valék! Mindenféle bonyolított beszélgetés után végre sikerült a társalgást azon tárgyra terelnem, mely a Landy utcai találkozás óta kizárólag fogva tartott.

— Ah! Kegyed M. Helén kisasszonyról akar beszélni? kérde a plébános.

— Hitemre! alig ismerem nevét is — válaszolám.

— Kedves, tökéletes teremtés e leány.

— Erre megesküdtem, mielőtt láttam volna őt.

— Szegény Helén! sóhajtá a plébános mély illetődéssel.

— Hogyan? — kérdém elfogulva kínos sejtélemtől.

— Oly fiatal, szép s jámbor . . .

— Fejezze be kérem. . . .

— S tudóvszbe kell elsovadnia! . . .

— Szent Isten! . . . való volna ez?

— Látom kegyed is — mint mindenki — sajnálja őt.

Megvalék semmisülve. . . . A plébános folytatá:

— Mily kár! . . . 18 éves s minő fényes parthie.

Egy pillanatot veték a tisztas lelkészre, melyet — meg nem értve — kérdésnek vett.

— 200,000 frank hozományja van és szegénynek meg kell halnia!

Mintha torkomat szorongatta volna valami . . . kezemet nyujtam a plébánosnak.

— Isten önnel uram . . . a fölindulás elnémitá szavamat, lázongó köny tört elé pilláimból — —

elrejtteni igyekeztem — de már késő volt!

— Kegyed könnyezik? — szólt a lelkész.

— Bocsánat uram: . . . higgye el akaratom ellenére

— — s a nélkül, — hogy tovább folytathatnám — hangos zokogásban törtem ki

— Kegyed hát még is ösmei e szegény leányt?

— Legutóbbi kedden láttam először őt s nem tu-

ünnepi deputáció, hangverseny, illumináció kerül sokkal nemesebb czélokra fordítható s e jubileum a mely komoly, jelentős, alkalmat nyújt a városoknak arra, hogy a kiadásból minél több példányt megrendelve iskoláikat, intézeteiket és kulturális czélokra szolgáló testületeket olyan munkával ajándékozzák meg, a mely páratlan a mi irodalmunkban s talán egyedül áll a világ irodalmában is. Kettős czélt érünk el ilyen módon: *jubiláljuk a költőt és szolgáljuk a kultúrát.*

Ime példával járnak elől az ország nagyjai, a politikai élet kiválóságai és tudjátok ki volt az első magyar nő, a ki minden felszólítás nélkül jött és megrendelte a jubiléris munkát: koronás védnökönje országunknak *Erzsébet királyné.* Gondolják meg a városok, testületek, egyesületek, intézetek és a magánosok, hogy az egyszer nem olyan ünnepségről van szó, a melyet egy-egy bankettel, ünnepélyes közgyűléssel, arckép-lepeléssel elintézni lehetne. Mert ehhez minden ember ért, lelkesedését ilyen formákkal beváltani senkinek nagy megerőltetésébe nem kerül, de meg kell ragadni az alkalmat annak a bebizonyítására, hogy a kik Jókait tisztelik, tiszteletüket és elismerésüket impozáns módon tudják nyilvánítani és méltón a költőhöz, méltón önmagukhoz, méltón ahhoz a nagy naphoz, a mely ugyszólván határköve lesz hanyatló századunknak.*)

*) E czikket, mely a Jókait-jubiléum nagybizottsága egyik kiváló tagjának tollából eredt, a bizottság felkérésére szívesen közöljük s melegen ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

A rendes téli megyebizottsági közgyűlés fontosabb tárgyai immár előre vetik árnyékukat. Az egyik: a tisztviselőválasztás, megveszerte élénk érdeklődést kelt. Ami nem is csoda, hiszen, ha az előjelek nem esznek, voltaképen nem lépnap Ujházy Lajos, elhunyt derék főjegyzőnk megüresedett székének, hanem más tisztviselői állásoknak betöltésére is hivatalos lesz a megtartandó közgyűlés. A közvélemény, mely e tekintetben eddigelé utat tört, az elhunyt főjegyző székére legmértőbbnek Lukács Gézá, megyei tisztviselői karunknak ezen vas szorgalmu, erenyedetlen buzgalmu s általános rokonszenynek örvendő tagját tartja. Ha a közbizalom a főjegyzői székbe emelné, akkor az üresedésbe jövő első aljegyzői állás betöltése fog szükségessé válni, melyre jelöltként Török Gyulát emlegetik, ki mint másod aljegyző, hivatalát mindenkoron közmegelegedésre töltötte be, s az előléptetésre számbavehető érdemeket szerzett. Amennyiben ezen előléptetés ténynyé válnék, a megüresedő második aljegyzői székre jelöltként Szecse Arpadot hallottuk említeni, ki a közigazgatási szakon töltött hosszabb időre terjedő eddigi szorgalmas működésével magát ez állásra kétségkívül méltóvá tette. — A közgyűlés másik fontosabb tárgya: a járási szék helyek beosztásának ügye folyó hó 28-án képezte előtanácskozás tárgyát az e végből kiküldött népes bizottság kebelében. Érdemes határozat a felmerült sokféle ágazó vélemények közepette nem hozatott, s ha a kormány a járási szaporítására nem lesz hajlandó, minden valószínűség szerint marad minden a régi, fentartatván a statusquot mindaddig, míg a közigazgatás államosításával annak gyökeres rendezése el nem következik.

dom mi titkos, mondhatatlan rokonszenyvet költött föl bennem, — rögtön megszerettem! . . . E nap óta Helén örömmel, reményem — s állandó gondolatommá vált; most is ő reá gondolok uram, csak hogy mi óriási különbséggel! Látja — sírok mint a gyermek . . . Isten önnel plébános ur!

Tántorogva hagyám el a paplakot . . . Száz lépésre alig haladtam s már fáradságtól érzem magam elnyomatva, a fájdalom egészen kimerített. — Az ösvény szélén a fűbe hevertem le, a fölöttem ottalmazólag elnyuló sövényben egy pár vadrózsa díszelgett, — szerelem kedves virágai, ti is szépek, tiéd, fiatalok vagytok s miként ő, holnap ilyenkor ti is meghaltatok!

Este a templomba mentem, hogy ez alkalommal szívem legmélyéből ő érette imádkozzam, s valóban, mint ha egész lelkemet forró imába öntém volna ki! Helén életét kértem az Istentől, hogy csudálatosan mentse meg számomra! Édesbuzgó szeretettel térdelék s midőn az ima kissé megvigasztalt, gépszzerűleg nyújtam kezemet a mahagoni pad alá . . . Egy levél! . . . mi örömmel vevém s tettem le keblemre!! aztán kincsimmel elhagyám a templomot

„Miért szeret kegyed engem uram! — olvasám. — Napjaim számlálvák — minden gondolat, a szerelem reménye is — tiltva van a számomra! Elvevém levelét s talán rosszul tevék; most válaszolok reá — ez tán még rosszabb! És miért kell életemnek már csak oly rövidnek lennie, hogy alig lesz időm megbánni bűnömöt? Isten önnel! — Felelje el a szegény haldoklót — — — és ha olykor mégis emlékeznék reám, ejtsen alamizsnákép majd síromra egy könyvet, én viszont könyörgök önért az Istennél! — Isten önnel!! — Helén.”

Helénnek: „Mindenre — mit e világban csak szeret — kérem önt, adjon némi emléket számomra, egy virágot, egy szalagot, melyet hordozott s mely kegyednek kedves vala . . . ugy-e nem tagadja meg kérésemet. Nem Helén — kegyed nem hal meg! Kegyed élete most az enyém is s lehetetlen, hogy az ég csak azért vezette volna utamba, hogy szívemet oly fájdalommal illesse, mely engem is a sírba vinne ön után. Isten önnel, nem — csak a viszontlátásig!”

Színház.

A szerdai előadás kitünő volt. Nemesak azért, mert Csiky darabját, az „Örök törvény”-t adták s a Csiky darabjai közül még a gyengébbek is százszor jobbak a tuczat-daraboknál, hanem azért is, mert társulatunk egy jeles művészi erővel gyarapodott, ki bár első bemutatkozása alkalmával nem is keltett kedvező véleményt — egy nem neki való szerepben — ezuttal rendkívüli hatást tudott elérni, a mennyiben alakításával, igazi érzéssel telt játékaival felülmelkedett a sablonosságban s mintegy elfeledtette velünk, hogy — Rimaszombatan vagyunk. Ez új tag Homokai Gabriella, ki Szilvia szerepében meghódította közönségünket. Sajátságos tehetség, ki úgy látszik, a kisebb szerepekre nem fordít elég gondot, a nagyobbakkal pedig az apróbb részletekig behatóan foglalkozik s ha inyére való, beleönti lelkének minden melegségét; érzése igaz s ez által megalja a közönséget, mely elfelejti azt, hogy az üldözött mostoha leány sorsa — csak játék. Igaz, hogy e hatásban nagy része volt a környezetnek is, mely ezuttal a társulat legjobb erőiből állott, kik mindnyájan teljes igyekezetükkel segítettek azon, hogy a k. a. ez — előttünk — első nagyobb szerepe a közönség és a társulat érdekében mentől jobban sikerüljön. Különösen B. Polgár Fánit kell kiemelnünk nem kevésbé gondos s igaz érzéssel telt alakításáért, mely által érthetővé tette előttünk az elementáris erővel kítőró anyai szeretet örök törvényét. Batosy, a rideg és szigorú apát, Polgár Béla a hidegvérű angolt, Pálfi a léha nagybácsit, Kis a vőlegényt ábrázolták sikerrel. Zádor Róza igen kedves és ügyes szobaleány volt. Sajnáljuk, hogy ezuttal kevesebb közönség látogatta a színházat, mint rendszeren.

Csütörtökön egy osztrák-magyar népszínmű, a „Náni” mulattatta a közönséget, melyben majdnem annyit beszélnek németül — sváb dialektusban — mint magyarul. A darabnak alig van egyéb érdeme, mint hogy el akarja velünk hitetni, hogy a mi — Kárpátokon belül lakó — svábaink, ha németül beszélnek is, csak ép oly jó magyarok, mint mi magunk. Bemutat egy-két típust, cepperlit, magyar-dájesot stb. A czimszerepet Perczel Mari játsza esinosan; szépen énekel, ügyesen tánczolt s a jargon is eléggé sikerült. E tekintetben azonban Polgár Bélának nagyobb előnye volt: úgy beszélt a sváb dialektust, hogy szinte tévedésbe ejtett. — Batosy jogás gyereke patent volt. Kiss N. sikerrel játsza Józsit s érzéssel énekel. Lorándi, a lírai szerelmes, ez alkalommal beállott öreg szerelmesnek, de vállalkozása nem volt sikeres.

Szombaton a népszerű dallamai folytán jól ismert és kedvelt „Suhancz” meglehetősen telt házat csinált, pedig ez ideig ez volt a leggyengébb előadása Batosy társulatának; a szereplők majdnem mindnyájan indispositioban szenvedtek. Kedvtelenül játsztak s hamisan énekeltek — az egy Perczel Mari kivételével, ki pájkos szerepében mindent megtett a mit tehetett. De hát a színésztől sem lehet követelni, hogy az élet küzdelmei között soha ki ne fáradjon; a derék társulat annyiszor elégitette már ki igényeinket, hogy az egy sikerületlen előadást nem vehetjük súlyosabb beszámítás alá. — Annál esinosabb volt Rákosi Jenő „Éjjel az erdőn” című romantikus népszínművének vasárnapi előadása, melyről a szó teljes értelmében csak jót és dicséretet írhatunk. Perczel Mari a mily szép szóke paraszt leány volt ép oly szépen játszott s esinosan énekelte a második felvonásbeli „Üdvöz légy Máriát,” takaros partnerével Szabó Mariskával. Ez utóbbi az okos és nyelvez Balog Máit személyesítette talpraesetten s dalait a közönség megtapsolta. Kiváló elismerés illeti Batosy it és Kiss Nándort; az a gőgös aranyparaszt, ez a kevés dohányu Gyurkát személyesítette jellemzőn, köztetszés mellett. Polgár Béla ismét egy sablonos gigerli alakot mutatott be a Májás szerepében. Az előadás, mint említők egészen véve a sikerültebbek közé tartozott.

Tóth Edének örökbecsű népszínművét, a „Falu rosszát” hétfőn meglehetősen számú közönség nézte végig,

Két nap múlva a második levelet találtam padjában, a borítékban egy kis aquarelle s egy laposka volt:

„A Landy utczából vevém, hol kegyeddel először találkozám, — e szép helyről készítém e gyöngye vázlatot, melyet gyöngösesé daczára is — irántam való szerelméből — nemde híven fog megőrizni! — Ma rosszzal érzem magam, alig hiszem, hogy kis postánkra vihessen válaszomat.

Mivel kegyed akarja tehát — a viszontlátásig! bár jól tudom, — egyuttal végső „Isten hozzád”-om is, melyet önnel most kellett mondanom!

Emlékezzék kegyed — ki oly ifju s erős, emlékezzék majd olykor én reám, ki talán-talán viszont szerettem volna önt! Helénje.”

A következő három napon nem láhattam, nem jött a templomba többé! — A harmad nap sürgős ügyeim — majd egy hétre — Sz. Ouenből távozni késztettek. — Mint hajtattam visszafelé! —

Junius közepe volt; mindenfelől virág pillangó, arany-sárga kalász, lombos-fa, madárdal környezett. A természet legszebb ünnepét ülél! —

— Helén él — kiáltám elragadtatva a természet szépsége által, — Helén mentve van . . . lehetetlen, hogy e nap ne teljes boldogság napja legyen számunkra: . . .

Megérkezém. — Oly szomorun kongtak a falusi harangok . . . pillanatra akaratlanul elkomorultam, — azonban csakhamar föléledék, holnap ünnep van . . . Az utcán fehérbe öltözött fiatal leányok indulnak a templom felé, utánnuk gyászba öltözött férfiak — — — szívem elszorul, nem mervé senkit megszólítani — egyenesen előre rohantam! —

A plébános épen a sekrestyében öltözött, magamon kívül siettem elé.

— Helén? kérdém szivszorongva őt. Meglátva felült arczomat — az ég elé emelé szemét s felelt helyett — karjait nyújtá élelem . . . eszméletlenül buktam el a hideg padlaton . . .

Midőn érzéketlenségemből fölocsudtam, a gyász-énekek szivig ható dallama csengett fülemben, a „Dies irae” vers-zakaiba fuldokló zokogás vegyült!

A plébániából, — hová átvittek — titkos ajtón át a templomba tértem vissza, hol végig hallgattam a szertartást a nélkül, hogy szememből csak egy köny gör-

melynek soraiban alig volt olyan, a ki már azelőtt ne gyönyörködött volna azokban a töröl metszett, de eszményileg karakterizált paraszt alakokban, melyeket a szegény putnoki költő az életből lesett el. A darabot — talán a megfelelő személyzet hiányában — kissé tulságosan megnyirbálták, ez azonban az összefüggést nem lazította meg. Kiss Gándor Sándorát rátermettséggel s megfelelő tanulmány jellemzte, míg Perczel Mari eleven részeselet. Batosy (Feledi G) és Polgár Béla (Gonosz) igen jók voltak. Homokai Gabriella ismét neki való szerephez jutott: a boldogtalan szenvedő szerelmes kis leányok személyesítésére jobbat nem kívánhatunk; e szerepekben meghat s a gyengébb idegzetűek szemébe igaz érzésével könnyeket csal. Feledi Boriskája ellen csak azt, a máskülönbönb lényegtelen kifogást tehetjük, hogy mozdulatai néhol kissé nehézkesek. E tekintetben épen ellentéte volt a Szabó Mari Btki Teresijének, ki egyáltalán nem törődött azzal, hogy szerepebe egy kis komolyságot öntsön. A czimbalmos az ő sajátos játékszerével izléstelen volt. A karzati közönség rosszul viselte magát.

Váradai Antal merész felfogása, de a megoldásban szerencsés tragédiáját, Iskariotot, kedden este szép számú közönség nézte végig. E darab előadásában színészeknek óriási nehézségeket kellett legyőzniök, s hogy teljes diadalt nem arathattak, nem az jóakaraton mult E hitéletünkbe mélyen belevágó eszeleményt csak egy hajszál választja el attól, hogy visszatetsztet ne szűljön, — és e hajszál az előadó színész tragikai erejében rejlik, mely egy pillanatra sem száll le arról a fenséges nívóról, melyre a költő képzelete emelte. Ez az egyik nehézség, melyet egészen véve csak Batosy (Iskariot) és Polgár Fáni (Magdolna) tudtak legyőzni; jelenéseikben lelkünket elragadták, de már a szent apostolok s a jeruzsálemi synedrium tagjai közül egyik-másik, midőn dikció-jában megakadt, lelkünket azonnal letaszította arról a magaslatról, melyre az eszmék fenséges társaságában emelkedett. És itt kezdődik a második nehézség, mely a tragédia nyelvében rejlik; verset tanulni nehezebb, mint prozát, mely megtűri a mondatok inversióját, de a verset elszavalni csak szószertint lehet, különben az értelem szenved csorbát. Ezen ugy segítettek, hogy azt a bizonyos direktori kék plajbászt kissé jobban megnyomták s azokat a részeket mind kihagyták, melyek nagyobb nehézségeket okozhattak volna. Egyébként az előadás elég simán folyt le s Batosy a czimszerep jeles alakításáért, Polgár Fánit Magdolnájáért elismerés illeti. Homokai Gabriella mint János apostol érzéssel szavalt. Polgár Béla bolygó zsidója is meglehetősen megfelelt ama fogalomnak, melyet e tragikus alakhoz kötünk. Censor.

Hirek és vegyesek.

Kérelem olvasóinkhoz. A „Gömör-Kishont” folyó évi utolsó negyedének befejezte előtt tisztelettel kérjük mindama vidéki olvasóinkat, kik az előfizetési díjakkal a folyó évre még hátrálékban vannak, hogy ezen hátrálékaikat minél előbb kiegyenliteni sziveskedjenek.

Az ezredéves országos kiállítás rimaszombati helyi bizottságának megalakulásáról lapunk mult számában foglalt hírt, mely térszűke miatt a bizottság választmányi tagjainak neveit nem tartalmazhatta, a választmány névsorával a következőkben egészítjük ki: Szabó György, Nagy Ferencz, Molnár József, Ethey Károly, Engel Adolf, Stech Kálmán, Szabó József mészáros, Kovács Zsigmond, Trubint Lukács, Soós Ferencz, Kalla Mihály, Benkó János, Bolka Pál, Gaskó János, Dickmann Ignác, Lukács Géza, Dapsy József, Groó Vilmos, Fábry János, Törköl József, Kozák István, Marton János, dr. Marikovszky István, Kubinyi Géza, Stefanecok Károly, Perjessy László, Heinz Frigyes, Mariányi Antal, Remenyik Dénes, Heinzelmann Alfréd, Jurin Samu, Bazilidesz

dült volt volna ki, aztán a gyásznéppel elkísérém a temetőbe a kedves halottat. Meghallgattam az utolsó imát, melyet a lelkész elfojtott hangon mondott fölötte el; láttam a jelenlevők szeméből alácsorduló könnyeket — s hallám a kopsóra hullott rög szivrendítő zaját . . . és szemem mindig könytelen, de szivem oly pusztá, oly kopár s testem oly fáradt volt, hogy midőn későre a tömeg után — a temetőn támolyogtam át, a keresztbe kellett kapaszkodnom, különben a földön terültem volna el.

A plébános az ajtó előtt állt. — Vártam kegyedre — szolt hozzam. Aztán megölelt s együtt könyezénk jó soká . . . e könyek megnyihiték kissé fájdalmamat.

— Sokat szenved ön szegény barátom! — Miért engedé meghalni őt? — A jó Isten hitta magához ez ártatlan leányt! — S nem is voltam itt, hogy vele együtt haltam volna meg.

— Kegyed itt maradt, hogy imádkozzék érette! — Az angyaloknak nincs szükségük reánk . . . én azért maradtam e földön, hogy folyton sirassam vesztegemet. . . .

Ismét a templom előtt állottunk. — Hangos örömrivalgás közt alaktalan földtömeg gurult lábaink elé, mely belőlől gyapjuval s szőrrel volt bélelve. — Fölpillanték! — Egy romboló gyermekesapat kövekkel dobál a fecskefészkeket, az én fészkezem sem áll többé a templom homlokzatán, talán épen ez volt, mely most lábaimnál hevert. . . . Egy fecske fájón csieseregve röpködött a pusztá rom fölött! — — — Szegény fecske! te menedékhely- én szerelem nélkül! — ki szánandóbb közülünk? . . .

Van a patak partján még nedves föld, melyből összehordhatod fészkeket; a templom tornyán, hozzáférhetlen távolban zug, hová bizton helyezd és a sövényben főnakadt gyapjuval beborithatnád még belsejét: csak hogy — május hava elmúlt s vele a fészkek-készítés ideje! . . .

Helén meghalt! Van a földön még elég szép leány, kinek fekete szemei, parányi lábacskái s arczára bájosan simuló hajfürtjei vannak: csak hogy — szivemben a szerelem idénye örökre letűnt, még viszhang sem maradt benne fönn, csak a — visszaemlékezés!!

Szegény fészek, szegény szerelem! Y—V—

Gusztáv. Hoffmann Miksa, Kuna Aurel, Dapsy Viktor, Novák Emil, Schreyer Gusztáv, Schmidt István, Bazillidesz János, Járossy Endre, Kubinyi Andor, Podraczky Endre. Sreder igazgató, Mariássy Gyula, dr. Kalebrenner Hugó, Hornig Samu, Röscher Frigyes, Knöpfler Károly, Baháry János, Bolha János, Baksay István, Horváth János, Draskóczy László, Illés Gyula, Marikóvszky Géza. A bizottság magát időről-időre kiegészíti. Pénztárnokká ugyanez alkalommal Tibély Zsigmond választott meg.

Lelekészválasztás. A kálósai ev. ref. egyház f. hó 12-én egyhangulag Réthy Andor segéd-lelkészt, főgymnasiumunk egykori kitűnő növendékét választotta meg lelkészének.

Eszküvő. Chrenko Árpád, pénzügyi számellenőr, folyó hó 28-án vezette oltárhoz Andrassy Gizella kisasszonyt, Andrassy László jeles fényképészünk bájos és művelt nővérét. Oszinte szerencsekívánataink kísérik a megköltött boldog frigyét!

A tiszaí ág. ev. egyházkerület nagybizottsága f. hó 24. és 25-én tartotta ülését Miskolcra, melyen 24-en vettek részt Péchy Tamás ker. felügyelő és Zelenka Pál püspök elnökön kívül. Az esperességi felügyelők közül jelen voltak Szent-Iványi, Sponer és Rombauer Emil, a főesperesek közül Farbak, Glaufer, Terray, Csotvács és Moór Gyula, továbbá Székely Gyula, Jusztth Sámuel István és Liszkay János alesperesek. Tárgya volt a bizottságnak: az egyházker. esperességeinek új beosztása, a papválasztás, háztartás és pénzügyre vonatkozó szabályrendeletek megalkotása, tekintettel az új zsinati törvényekre. Pénteken a paplak nagytermében a püspök fényes ebédet adott, melyen részt vett Kun Bertalan ref. püspök is s a melyen szebb és szebb pohárköszöntők mondtak a kedves vendégek s a házi gazda egészségére.

Jókai-ünnepély Rimaszombaton. A lapunk mult számában említett átirat a polgári olvasókör választmányára részről megküldött a városi tanácsnak, ez utóbbi megbizta Szabó György polgármestert, hogy a rendezendő jubiláris ünnepély előkészítése céljából a város társadalmának irányadó férfiaival értekezletet tartson. Ezen értekezlet mult szombaton a váro háza tanácstermében — sajnos — esekély számu részvevő jelenlétében tartott meg. Az értekezlet célját az elnöklő polgármester előadván, Dr. Kármán Zoltán, lapunk szerkesztője az ünnepély módozatainak megállapítása céljából egy bizottság kiküldését javasolta, mely bizottságban a város tanácsa, továbbá társadalmi köreink, t. i. a kaszinó és a polgári olvasókör megfelelő számu tagokkal volna képviselve. Ezen bizottság volna hivatva az ünnepély tervét és részleteit megállapítani és a városi tanács, valamint az általa képviselt testületek hozzájárulásával végrehajtani. A megindult eszmecsereben résztvettek még Török János kaszinó elnök, Nagy Ferenc városi főjegyző és Török József közs. isk. igazgató, kiknek hozzájárulása után az indítvány elfogadtatott, azon hozzáadással, hogy az ünnepély a város aegise alatt, de közvagyonának terhelhetése nélkül rendeztetik, s a kaszinó és a polgári olvasókör elnöksége a bizottsági tagok kiküldése iránt megkerestetik.

Nemes jótékonyág. Kokováról vettünk egy hosszabb levelet, mely egy nemesszivü tanügybarát ritka áldozatkészségéről magasztalólag emlékezik meg. A derék férfit, ki a kokovai róm. kath. elemi népiskolának sokáig emlékezetes örömmünepet szerzett: Knöpfler Károly földbirtokos, ki a nevezett iskola szegénysorsu növendékei közt nagyszámu tankönyvet és nagymennyiségü tan- és írószereket osztatott ki. A tudósítás megható szavakban fesi a megajándékozott iskolás gyermekek kitörő örömet, mely az adomány szétosztása alkalmával határt nem ismert, és a mélyen érzett hála megkapó közvetlenségü hangján mond egy az iskola előjárósága: Bukovina Antal plebános, iskolaszéki elnök, Paufer Ignác iskolaszéki gondnok és Jókóvi Emil tanító nevében, mint a gyermekek és hálás szülők részéről őszinte köszönetet a fenkölt gondolkodásu önzetlen emberbarát jótékonyágáért, Isten áldását kérve életére. A követésre méltó példa önmagát dicseri!

A líkéri kohótelepi népiskola tanító testülete Dr. Szailer Károly, Röscher Frigyes, Kishonti Ákos és Hágen Alfréd urak közreműködése mellett árva- és szegénysorsu növendékeinek téli felruházására f. hó 11-én az éllemezési tizlet dísztermében tombolával egybekötött thea-estélyt rendezett. Az eladott 300 drb. tombolajegyből begyűlt 67 frt 78 kr., felülfizettek illetőleg a jótékonyzélra adakoztak: N. N. „a szeretet nevében“ 16 frtot, Solcz Miksáné urnó 5 frtot, főt, Lihányi József r. kath. plebános ur 1 frtot, Adamszky Géza ur 1 frtot, és nagy. Liszkay János evang. lelkész ur 50 krt. Leszámítva a kimutatott összegből a 24 frt 6 kr. kiadást, maradt a jótékonyzélra 67 frt 22 kr. A megnevezett nemes szivü adakozóknak s az estélyen megjelent jószivü közönségnek az árva és szegény gyermekek nevében hálás köszönetet mond „a tanítótestület.“

A poltár-rimaszombati és losoncz-poltári vasut gömör- és nógrádmegyei érdekeltsege folyó hó 20-án városunkban látogatott értekezletet tartott e nagyfontosságú vasutvonal létesítése tárgyában. Az értekezleten lapitársunk a „Losoncz és Vidéke“ értesülése szerint Kubinyi Géza, a poltár-rimaszombati vasutvonal engedélyese előterjesztette, hogy a vasut a pénzügyi körök nézete szerint csak Zelenától Rimaszombat felé építhető ki, ellenben a Losonczig vezetendő rész kiépítése egyelőre elmarad. A nógrádmegyei érdekeltség elnöke: Török Zoltán losonczai polgármester ily körülmények között a hozzájárulást lehetetlennek jelentette ki, s a gömörmegyei érdekeltse ghez tartozó községek is attól tettek függővé 150.000 frtnyi hozzájárulásukat, ha Losonczal is létesül az összeköttetés, míg ellenkező esetben csupán 60000 frtal hajlandók a vasut létesítéséhez hozzájárulni. Mint lapitársunk közli, a nógrádmegyei érdekeltség el van határozva a vonalnak Poltártól Losonczig leendő kiépítése tekintetében minden szükséges lépést megtenni, teljesen függetlenül attól, hogy a poltár-rimaszombati rész kiépül-e vagy sem.

Vasuti szerencsetlenségek. A feledi vasuti állomáson rövid idő alatt egymásután két szerencsetlenség fordult elő. A mult szombaton egy kavicszállító kocsi berobogta közben egy nyitott waggon karkájan ülő legény járt szerencsetlenül, amennyiben vigyázatlan volt, s oly magasan foglalt helyet, hogy a sorompónál kereszteződő táviró sodrony a vonat haladása közben szájában megakadt, nehányszor átfordult a sodronyon s szétroncsolt koponyával holtan esett a földre. Társa sze-

recesebb volt, mert ő beleakadt ugyan a sodronyba, de a homokos kocsiba visszaesett, s az ijedségen kívül egyéb baja sem történt. — Folyó hó 27-ikén este pedig egy vasuti alkalmazott a pályaház előtt a vágányok között addig ödögölt megdöglőlkül, míg egy vágányon robogó mozdony leütötte és keresztül ment rajta. Még élt, mikor a pályaházban nyújtott első orvosi segélyt kapta, aztán be akarták szállítani a kórházba, de utközben meghalt s hulláját Tiszolczra szállították, hol tegnap ejtetett meg a törvényszéki boncolás.

Színházi hírek. Ma esütörtökön Lorándyné Perczel Mari színtársulatunk kedvelt primadonnája jutalomjátékául a „Denévér“ Strauss e kitűnő operette kerül színre. Közönségünk a jutalmazandót ily kitűnő rokonzenével fogadta s elismerésével mindig annyira elhalmozta, hogy bizonyára a mai előadás is tömegesen fog megjelenni. — Felhívjuk az előadásra színpártoló közönségünk figyelmét. Pénteken a „Dolovai nábob leánya“-t, Herceg Ferenc e nagyhatásu társadalmi színművét, szombaton a „Kornevillei harangokat“ adják. Mint értesülünk, a társulat még egy fél bérletet nyit 10 előadásra, s e bérletben ép úgy mint eddig válogatott darabok kerülnek színre Ajánljuk a közönség figyelmébe ezt a körülményt azzal a megjegyzéssel, hogy bérelni mindig lehet Polgár Béla társulati tagnál.

Magyarország földesurai. A legnagyobb földbirtokos Magyarországon maga a magyar állam, melynek 2.819.419 kataszt. hold földje van, tehát körülbelül tized része a mivelés alatt levő összes területnek. A magánbirtokosok közt első Eszterházy Miklós hg. a kinek 421.053 hold birtoka van. A grófok között leggazdagabb Schönborn Ervin 226.931 holddal. A leggazdagabb főherceg Albrecht, a kinek 152.031 hold földje van, míg az uralkodó család uradalma Magyarországon csak 86.912 hold; a József főhercege 57.039 hold, a melynek háromszor nagyobb a vallásalap, melyet a kultuszminiszter kezel. A papi nagybirtokok között legnagyobb a nagyváradi r. kath. püspöké 189.934 hold, azután a nagyváradi görög kath. püspöké 139.868 holddal. A városok közt leggazdagabb Debreczen, a melynek 91.678 holdja van; utána következik Szeged 72.139 holddal. Egész Magyarországon a nagybirtokosok száma nem több, mint 3192.

Jóteknyczelo műkedvelői előadás. Jolsván folyó 1893. év december hó 2-án (szombaton) a „Korona“ vendéglő nagy termében, a műkedvelői társulat által, a murányvölgyi h. é. vasut megújítási ünnepélyének emlékéül adatik: „Aszalai uram leányai.“ Színmű 4 felvonásban. Irta L'Arronge A. Fordította Ujházy Ede.

Személyek:

Aszalai Mihály, jómódu kertész	Illés Géza.
Borbála, neje	Ersek Árpádné.
Emília	Illés Valéria.
Róza, } leányai	Illés Hedvig.
Sárka, }	Holczi Irén.
Pataki Sándor, lakatos, Emília férje	Hensch Emil.
Szántai Leó, gazdag gyáros	Baltazar János.
Terémi báró	Bazilidesz Barna.
Csengei, keztyűs	Polez József.
Csengeiné	Jurin Eugénia.
Szedlacekné	Ratkovszky A.-né
Parányi Eduárd, gyógyszerész segéd	Ersek Árpád.
Kegyés, orvos	* * *
Erzsi, Aszalaiék szolgálatában	* Vietorisz Etelka.
Pista, lakatos inas	Czirbesz Pál.
János, } lakatos legények	Ratkovszky A.
József, }	If. Zajacz Károly
Magda, Szántaiék szolgálatában	Hoffmann Jolán.

Az első és a második felvonás közt 1 és fél év időköz van. — Helyárok: Körszék az első négy sor 1 frt. Második négy sor 80 kr. — Számozott hely 60 kr. — Allóhely 40 kr. — Gyermekegy 20 kr. — Kezdete 7 órakor. — Jegyek előre váltha ok Remenyik Ede ur üzletében és este a pénztárnál. — Felülfizetésék a jótékonycziel iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatni fognak. — Előadás után táncmultság. — Belépti ojj 50 kr.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara a minap ünnepélyes közgyűlést tartott tartott Radvány István kir. tanácsos elnöklete alatt. Ez ülésen leplezték le ugyanis Kövér János akad. festő által a kamara gyűlésterme számára festett arcmását nagynevü miniszterelnökünk Baross Gábornak. Az ünnepi beszédet Dr. Szentpáli titkár tartotta s ezt a közgyűlés nagy tetszéssel fogadta. Az ünnepélyes jelenet után a rendes ügyek tárgyalását kezdték meg, melyek közül kiemeljük a következőket: Örömmel vették tudomásul, hogy a diósgyőri vas és acélgyárban már jövő évben nagyszabásu vas és acélpár iskolát nyitnak és hogy a kamara területén más szakiskolák létesítése is terveztetik. A kamara a mértékhiitelesítés államosítását pártolja. Öröndetes tudomásul vették hogy a kamara alkalmazottainak nyugdíjaztatását a miniszter jóváhagyta, mi által a kamara régi törekvése valósult meg. A nyugdíjalapra 3000 frtot és évi 1000 frtos részletekben 5000 frtot ajánlott meg. Füzés-Abony község által kért állatvásár engedélyezését a kamara elvi okokból nem javasolja. A kamara 1894. évi költségelölirányzata jóváhagyatott. Kiadások 11560 frt, bevételek 13385 frtra irányoztattak elő. Illetékules 4%. Elnök érdeklődéssel tárgyalták a kamarai ház építési ügyét. A kamara ugyanis saját céljaira megfelelő középület létesítését óhajtja. Az építési ügy keresztül vitelére bizottság küldetett ki, az új épület már jövő év tavaszán a város legszebb részén fel fog épülni. A vármegyei ipartanácsokba beválasztattak Borsodvármegyében Radvány I. Kulesár K. rendes tagok, Pfliegler F. és Leszli M. póttagok; Gömörmegyében: Schlosser A. és K. Szabó J. rendes és Kovács Zs., Tibély Zs. póttagok; Hevesmegyében Gróber F. és Barna M. rendes, Kánitz J. és Mátékóvics M. póttagok. A kamara fölir az igazságügyi reformok gyors életbe léptetése iránt, hogy a kereskedelmi követelések bírói uton sürgösen behajthatók legyenek. Ugyancsak fölir a kamara, hogy hatóságok, vállalatok rendeleti uton köteleztesenek a kamara által tevékenysége folytatásához bekívánt adatok beszoigáltatására. Kéri továbbá, hogy Miskolcz és Kassa a fő- és székvárossal telefon által, miként Szeged és Temesvár összeköttessenek. Együttal az ülés sürgös felterjesztést intéz a miniszterhez, hogy az idei karácsony előtti vasárnapon a munkaszünet hatálya felfüggesztessek.

Kossuth iratainak előfizetői közt számosan téves felfogásban vannak az előfizetési feltételekre nézve. Azok ugyanis kik 3 frttal előfizettek, nem tudják annak ma-

gyarazatát, hogy miért kell a most megjelent negyedik kötet átvételekor újból 3 frtot fizetni. A lelkes előfizetők és gyűjtőknek szolgáljon magyarázatul, hogy az előfizetés nemcsak a IV., hanem mind három újabb, tehát a IV., V. és VI. kötetre szól. Ezen három kötet előfizetési ára együttesen 12 forint. Ezen előfizetési összeg négy egyenlő (3 forintos) részletben törlesztetetik. Három forintot fizettek előre, és ugyancsak három-három forintot fizetnek a negyedik, később majd az ötödik és hatodik kötet átvételénél. Így kerül össze négy háromforintos részletben a nagy hazafi újabb munkáinak előfizetési ára.

CSARNOK.

A koszoru.

Irta: Kiss Nándor.

1888-ban Husvét előtt meghívást kaptam egy vidéki városból vendégszereplésre. Szívesen fogadtam, hogy alkalmam legyen eljátszani kedvence szerepeimet.

Nyolcz napi szabadságot kaptam az opera igazgatójától és elutaztam.

Szállodába nem szálltam, számítva anyagi balsikerre. Hanem egy suszternél foglaltam el a paradés szobát.

Felleptem! A város intelligentiája szívesen fogadott, és alig győztem a meghívásoknak eleget tenni. De különösen az ott divatozó pincze látogatások tetszetek, mert ott rendesen sonka, kolbász, füstölt nyelv s több ilyenféle hideg ételek voltak. Mi a fővárosi emberre az újdonság ingerével hat, a sok rozbeuf és becsinaltak után. És a bor különösen csuszik rá. Persze én ez által azt a benyomást tettem, mintha én az ilyesfélének barátja lennék, a mi végre színésznél nem esoda.

Az igazgató megtisztelt egy jutalomjátékkal.

Az előadás kezdetét veszi. Következik jelenésem, belépek a színre. Taps, éljenzés, jobbra, balra görögütz, a közepén pedig ereszkedik le valami az orrom előtt, hajlongok minden felé, miközben szemügyre veszem a tárgyat, hát biz az egy kolbászból fott két koszoru, keresztbe téve, közepén egy nagy sonka, és a négy sarkában egy egy üveg bor volt.

Végig játszva szerepemet; barátaimmal elhatároztuk, hogy a koszort másnap este elfogyasztjuk.

Midőn haza mentem, a gazdám még dolgozott, husvét előtt, igen sok munkájuk lévén, még pénzért sem tudtam volna őket színházba esalni. Különbén értelmességük is igen alacsony fokon állott, így hát nem tudhatták mi az a jutalomjáték, még kevésbé koszoru adás. Tehát csak bánták a koszort és engem is, s gyanusan összenéztek.

Reggel a midőn felébredek, a pitvarnak nevezett konyhából beszélgetés úté meg füleimet, mely a majszterné asszonytól eredt. — Már én csak azt mondom, hogy az a komédiás B. éktől hozta azt a sok kolbászt meg sonkát, mert ok úgy szokták azt összefűzni. Láttam a mult télen, mikor ölték.

Nekem se kellett több, azonnal megértettem, miszerint ok azt hiszik, hogy azt a koszort loptam.

Gyorsan felöltözök, futottam a színházhoz, és elmondottam a hallottakat, nevetés és ezüstesenegésű kaczagások között.

És legott megeredtek a tanácskozások a tréfa tovább fűzésére; de a sok mulatságos tanács közöl csak a komikusét fogadtam el . . .

Futottam haza.

— Kedves majszterné asszony! és magukat is kérem! fordultam a majszterhez és inasához.

— Ne szóljanak senkinek, hogy mit hoztam. Mert ha a színészek megtudják, eleszik tőlem. Általában nem szeretném, ha valaki megtudná, hogy én ezt kaptam és haza hoztam.

Nem fel-letek, összenéztek és vállalkat vonogatták.

Én pedig rohantam a casinóba, magukra hagyva őket sötét gondolataikkal.

Ott találtam barátaimat. A városi polgármester, kapitány, földbirtokosok, ügyvédek, orvosok, szerkesztő, postamester, ez a két utóbbi volt a legnagyobb imponstior. A mint meghallották a dolgot, megeredtek a kombinációk. En minden esetre elhalasztottam a kolbászvaesorát és elutazásomat is, hogy bevárhasam a tréfa végét.

— És csakugyan — délután 3 órakor berohant egyik barátunk, ki szomszédja volt szállásadómnak, hogy eselédje azt beszélte nejemnek, hogy az a színész legény, a ki ott a Főka suszternál lakik, sonkát meg bort lopott valahunnan.

— Hurrá! kiáltánk egyszerre. — Jól megy. És mindjárt hozzá fogtunk a tréfa kiviteléhez.

T. i. oda kell hatni, hogy a suszter engem feljelentsen.

Este felé haza mentem puhatólózni. Észre vettem, hogy szobámban jártak és a koszort bolygatták.

Bementem a műhelybe őket kérdőre vonni. — Nekik sem kellett több.

Hát talán már be sem szabad menni saját szobámba? kiált a majszter.

— Kinek kell a maga sonkája?

— Jaj! Talán meg is fulnék tőle, sipolja nyomatékosan a majszterné.

— Erre felfortyantam.

— Kikérem magamnak velem ily hangon beszélni. Én fizetem a szobát, hát ne mászkáljon benne senki. Arra is kérem magukat, ne szóljanak a husról, mégis össze van nyomkodva, aztán én egyem azt meg stb.

Hát ha nem tetszik az urnak, el is mehet, úgy is csak a mai napig volt a szoba felvéve.

— Majd ha nekem tetszik, az csak feltételesen lett mondvá, de én a szobát 14 napra kifiztettem.

Azzal ott hagytam őket.

Este a kaszinóban már mindenki tudott valami újságot, különösen a szerkesztő barátom, ki egy ügyvédnél volt irodavezető. — s mivel főnökétől eredőnek mondják a koszort, így referált:

— Uraim minden a legjobb uton halad, a koszoruért már károsultak is jelentkeztek, kik mind ráismerni vélnék a husban sajátjukra.

— Különbösen főnököm majorosa, ki rögtön rá ismert, hogy az az ő nagyságos ura sonkája, mert van az éléskamrába még vagy 15 drb. szakasztott olyan, akár meg is merne rá esküdni, a kolbászról nem meri oly biztosan állítani, hanem egy másik szomszéd biztosra veszi, hogy az az ő kolbászból való. Mert már tegnap is

